

Referat af det fælles årsmøde i forbrugergrupperne i PenSam Pension den 04.11.2021 i Nyborg Strand

Kost og Service

Tilstede

Berit Jacobsen
Inge Holk Rasmussen
Irene Holmstrøm
Jesper Frankfurth-Nielsen
Josephine Arrild McGhie
Leila Nymann Vorm
Liselotte Nielsen
Mette Vallentin
Pia Heidi Nielsen
Steen Andersen
Stig Dalkvist (suppleant)
Yee-Mei (Mimi) Bargejani

Afbud fra

Kim Lindby
Rasmus Christiansen
Torben Holmager
Adnan Bouhidour (udeblevet)

Teknik og Service

Tilstede

Brian Vittrup
Claus Windfeld
Finn Haarby Karlsen
Jan Karvig
Kim Walther Andreasen
Lars Bo Larsen
Martin Nielsen
Søren Steffensen

Afbud fra

Jakob Tidemann
Thomas Brücker

Pædagogisk Sektor

Tilstede

Bente Linnemann Nielsen
Betina Engsig Hansen
Elin Bundgaard
Gitte Hansen
Helle Stougård
Inger Lise Jørgensen
Karen Birgitte Bach Hove
Karen Munk Andersen
Kim Henriksen
Kim Jane Boerskov Johnsen
Kirsten Pauly Schmidt
Lilli Frederiksen
Mette Krohn Gade
Morten Nielsen
Pia Ludvigsen
Pia Lundby
Pia Kristensen
Randi Sommer Albæk
René Meyrowitsch
Sonja Nielsen
Susanne Walther Andreasen
Søren Kofoed
Tine Thordén
Viggo Dinesen

Afbud fra

Casper Dahl Stenfelt
Heidi Bryde
Heidi Kristensen
Jette Almskou
Joan Karlsen
Joan Lindskov
Jonna Rønnest
Tenna Pflung
Tina Westergaard
Tina Merete Jensen
Ullakia Broch

Karsten Wohlgemuth (udeblevet)
 Kristian Olsen (udeblevet)
 Kurt Schougaard Sørensen (udeblevet)

Social og Sundhed

Tilstede

Amir Baklou (suppleant)
 Anette Birket Pedersen
 Anette Aagaard
 Anja Heidi Rosenlund
 Annie Pilegaard
 Ann-Marie Thomsen
 Benny Gerhardt
 Bjarne Jensen
 Bo Smidt
 Carsten Olsen
 Christian Gärtner (suppleant)
 Christina Bank
 Christina Ørnbjærg Jensen
 Conni Markusen
 Elsebeth Bjørnkjær
 Erik Mikkelsen
 Erik Vagner Nielsen
 Frederik Kaufmann
 Gitta Kørschen
 Grethe Madsen
 Hans Jørgensen
 Heidi Henriksen
 Heidi Jensen
 Helle Nielsen
 Helle Sommer
 Henriette Christiansen
 Inge Remonde
 Irene Møller Buus
 Jan Buch-Larsen
 Jan Ulf Hansen
 Janine Almy
 Jannie Christensen
 Jens Høyrup
 Jens Mathiassen
 Jesper Priskorn
 John Offenbach (suppleant)
 Jørgen Friis Andersen
 Jørn Jensen
 Karna Elton Gjerulff (suppleant)
 Ken Asmus Pedersen

Ken Poulsen (suppleant)
 Kim Hessellund Olsen
 Kirsten Dybro Korf
 Kirsten Juul Thorup
 Kirsten Nielsen
 Knud Erik Hansen (suppleant)
 Kurt Rudolph Vandborg
 Leif Risgaard Jensen
 Lene Mikkelsen
 Lisbeth Andreasen
 Lone Snedker
 Margit Koch
 Marianne Petersen
 Marianne Stausholm
 Mette-Kirstine Saltoft Schelin Jensen
 Michael Damm
 Niels Aakjær
 Nihal Tükenmez
 Palle Nielsen
 Per Olsen (suppleant)
 Pia Levå
 Pia Qvist
 Robert Gerken
 Susanne Hillers
 Susanne Nielsen
 Søren Larsen (suppleant)
 Tim Kristensen
 Tina Juul Falkenberg
 Torben Juul Larsen
 Vibeke Elise Jensen
 Vivi Lone Andersen
 Aase Quist Christensen

Afbud fra

Dorrit Knudsen
 Juliana Vélez Bedoya
 Anja Warming
 Anne Olesen
 Anne Merie Stick
 Annette Schmelling
 Bente Mortensen
 Bolette K G Hansen
 Dorthe Lundgaard Nielsen
 Gitte Schneider
 Hanne Germund Svendsen
 Hans Enevoldsen
 Heidi Teegen

Helle Andreasen	Vibeke Haumann Jensen
Henrik Lykke Kyed	Wiam Akchi
Ib Baastrup	Wicky Jørgensen
Iben Ilsø Nielsen	Alice Brimo (udeblevet)
Irene Hjortshøj	Bärbel Harboe Dyhr (udeblevet)
Line Brøste	Cathrine Rasmussen (udeblevet)
Lisbet Gregersen	Daniela Christensen (udeblevet)
Lisbeth Damtoft Madsen	Heidi Larsen (udeblevet)
Sussie Brizarr	Martin Holmgaard (udeblevet)
Torben Klitmøller Hollmann	Michael Erik Jensen (udeblevet)
Tina Aas Oyarzo Borja	Sille Solgaard Christensen (udeblevet)
Trine Ørnskov	

Dagsorden for det fælles årsmøde

1. Velkomst, præsentation af dagens program og valg af dirigent
2. Forbrugergruppeledelsens beretning
3. Forretningsstatus i PenSam
4. Pensionskronen og behov for revurdering af dækninger (seniorpension)
5. Frokost
6. Førtidspension og seniorpension
7. Optakt til separate møder i forbrugergrupperne
8. Separate møder i forbrugergrupperne
9. Kaffepause
10. Opsamling i plenum og fællesdebat
11. Afstemning
12. Justeret forretningsorden for forbrugergrupperne
13. Mødeplan 2022 og fastsættelse af stedet for næste årsmøde
14. Afslutning og tak for i dag

1. Velkomst, præsentation af dagens program og valg af dirigent

Torsten Fels bød velkommen til årsmødet. Han tilkendegav, at det var dejligt igen at kunne samles fysisk på Nyborg Strand. Han kvitterede desuden for, at der havde været positiv respons på forslaget om coronatest. Han præsenterede herefter dagens program, deltagerne fra PenSam og praktik omkring afstemningsenheder.

Han gik herefter videre til den mere formelle del af mødet og indstillede Palle Nielsen og Lone Snedker som dirigenter for mødet. Forsamlingen valgte Palle Nielsen og Lone Snedker som dirigenter.

Palle Nielsen indledte med at konstatere, at forsamlingen var lovligt indkaldt, idet forbrugergrupperne havde modtaget materialet onsdag den 20.10.2021, og kravet om modtagelse 10 dage før var således opfyldt. Indkaldelsen var ligeledes annonceret i FOA Fagbladet. Indkaldelsen havde ligget på PenSam's hjemmeside fra den 08.09. 2021. Dagsordenen fremgik af indkaldelsen til årsmødet. Årsmødet var således lovligt indkaldt.

Palle Nielsen tilkendegav herefter, at forbrugergrupperne er beslutningsdygtige, når over halvdelen af medlemmerne er til stede. Der var ved mødets afholdelse i alt 163 (to tomme valgkredse i pædagogisk sektor: Varde og Bornholm) medlemmer i forbrugergrupperne.

Der er 71 medlemmer til stede fra Social- og Sundhed.

Der er 24 medlemmer til stede fra Pædagogisk.

Der er 12 medlemmer til stede fra Kost og Service.

Og endelig 8 medlemmer til stede fra Teknik og Service.

Der var således i alt 113 personer til stede ud af 163 mulige. Alle fire forbrugergrupper var således beslutningsdygtige.

I forhold til afstemningerne fremlagde Palle Nielsen, at afstemningerne, hvis ikke andet nævnes, træffes ved simpelt stemmeflertal. Hvis der er stemmelighed, bortfalder forslaget. Han understregede, at hvis et medlem blev nødsaget til at forlade mødet inden mødets afslutning, er det vigtigt, at afstemningsenheden blev afleveret til PenSam.

Han forklarede desuden, at hver forbrugergruppe stemmer separat og resultatet kommer efter sidste afstemning. Mødet blev som sædvanlig optaget. Optagelsen slettes, så snart referatet er godkendt, og fristen for indsigelser er udløbet.

Konklusion

Forsamlingen valgte Palle Nielsen og Lone Snedker som dirigenter.

2. Forbrugergruppeledelsens beretning

På vegne af den samlede forbrugergruppeledelse aflagde formand for forbrugergruppen i Kost og Service, Pia Heidi Nielsen, en fælles beretning for 2021.

I beretningen orienterede Pia Heidi Nielsen om den store betydning, coronapandemien har haft også i forbrugergrupperne, hvor det fælles forårsmøde og repræsentantskabsmødet blev afholdt digitalt fra Farum.

Hun fortalte om Velfærdens Talent 100 som ligeledes var en digital fejring med prominente gæster fra FOA Staunings Plads. Talent 100 har igen i år været en succes med flere hundrede nomineringer og megen positiv presseomtale.

Pia Heidi Nielsen berettede endvidere om PenSam's arbejde med at sikre værdige tilbagetrækningsmuligheder for FOA's medlemmer, og hvordan de markant øgede tilkendelser af førtids- og seniorpensioner påvirker alderspensionen negativt.

Afslutningsvist orienterede Pia Heidi Nielsen om PenSam's fokus på ansvarlige investeringer og fair skat.

Dirigent Palle Nielsen takkede Pia Heidi Nielsen for beretningen og henledte forsamlingens opmærksomhed på, at der nu var mulighed for at stille spørgsmål til beretningen. Der var ingen spørgsmål til beretningen, som blev godkendt af forbrugergrupperne uden afstemning.

Konklusion

Forbrugergruppeledelsens årsberetning for 2021 blev godkendt af alle fire forbrugergrupper.

3. Forretningsstatus i PenSam

Torsten Fels aflagde forretningsstatus fra PenSam for 2021. I Fleksion har der været et afkast på 8,1 pct. efter 1. halvår og 9,2 pct. efter 3. kvartal. Han bemærkede, at det generelt har været et godt år på de finansielle markeder.

I PenSam er der fortsat faldende administrationsomkostninger, hvor det aktuelle niveau for 2021 forventes at lande omkring gennemsnitlig 350 kr. Der er en meget betydelig stigning i tilkendelser af førtidspensioner, hvilket er hovedtemaet for årsmødets drøftelser.

Der kan konstateres en stigning i pensionsindbetalingerne i 1. halvår 2021, og at stadig flere vælger at samle deres pension i PenSam, hvilket er yderst positivt. Torsten Fels tilkendegav desuden, at sundhedsordningen forventes implementeret medio 2022.

Kontorenten i Fleksion og Tradition er aktuelt på 3,54, hvilket er højt i forhold til andre selskaber med kontorente. Der er en forventning om, at kontorenten for 2022 vil stige betydeligt, hvis der er opbakning hertil fra bestyrelsen i PenSam Pension.

For så vidt angår de finansielle markeder så har aktiemarkedet været stigende med korrektioner undervejs primært pga. usikkerhed ift. corona. Der er fortsat meget lave renteniveauer, og der kan desuden konstateres en stigende inflation.

Torsten Fels fortalte herefter om PenSam's arbejde med ansvarlige investeringer, som længe har været et omdrejningspunkt i investeringsforvaltningen. PenSam har fornyligt sat de mest ambitiøse målsætninger om at reducere CO2 med 44 pct. på tværs af aktivklasserne aktier, kreditobligationer og danske ejendomme frem mod 2025. Han nævnte herefter et nyt fokusområde vedr. bæredygtigt byggeri. Afslutningsvist berørte Torsten Fels de mange dilemmaer, der er i at kombinere ansvarlige investeringer med at sikre det rette afkast til medlemmerne.

Torsten Fels gik herefter videre til en præsentation af de nyeste medlemsindsigter, som er tilvejebragt via en forskeradgang til Danmarks Statistik. Han nævnte bl.a., at hver 3. medlem i PenSam er deltidsansatte, og at 5 pct. af medlemmerne er i fleksjob, hvilket er en markant overrepræsentation ift. det øvrige arbejdsmarked. I forhold til tilkendelserne af førtidspensioner har en social- og sundhedshjælper 10 gange større sandsynlighed end en læge for at få en førtidspension, og ligger også markant over ift. eks. murere og tømrere. Han bemærkede opsamlede, at dette er med til at øge andelen til forsikringsdækninger betydeligt i PenSam. I forhold til sundhed i en lidt bredere forstand går PenSam's medlemmer betydeligt mere til egen læge og har et højere sygefravær. Det giver samlet set et billede af, at der er en højere hyppighed af medlemmer med et mere "skrøbeligt" liv.

Herefter præsenterede han hovedtrækkene ift. optagelse af medlemmer. 48 pct. er optaget inden alder 30, mens 52 pct. optages i alder 30-<65 år. Der er således en markant optagelse i relativt sene aldre. Torsten Fels fremhævede desuden, at hver fjerde tilkendelse af førtidspension sker ved mindre end 5 års opsparingsperiode, hvilket primært drives af de lidt ældre medlemmer. Den kollektive tilgang i PenSam betyder, at udgifterne til forsikringsdækninger ligger rigtig højt og er stigende. Der kan samtidig konstateres en høj omsætningshastighed blandt medlemmerne, men et konstant antal af indbetalende medlemmer. Det indikerer, at der er flere, som kommer ind i PenSam for en relativ kort periode, hvor de er fuldt dækkede af forsikringsordningerne.

Herefter fortalte Torsten Fels kort om Velfærdens Talent 100, som blev en succes på trods af den virtuelle fejring. Det er vigtigt for at øge stoltheden og skabe fokus på pension blandt de unge.

Torsten Fels forklarede desuden, at der var modtaget et forslag til kritisk sygdom, som behandles på forårsmødet. Det er kommet fra et medlem, som ønsker bipolar affektiv lidelse føjet til diagnoselisten for kritisk sygdom. Det er en relativt udbredt diagnose, hvilket man skal tage højde for ift. en evt. tilføjelse til listen over kritiske sygdomme og prisudviklingen for forsikringen.

Palle Nielsen kvitterede for forretningsstatus og åbnede herefter for spørgsmål. Der var spørgsmål ift. pensionskommissionen og den politiske scene, og hvad PenSam's ambitioner er her. Der var desuden et medlem der tilkendegav, at det er vigtigt at være solidarisk, men at det også er et samfundsproblem, at PenSam får mange medlemmer ind relativt sent med meget i rygsækken af udfordringer. Der var en bemærkning om, at graden af nedslidning nok er endnu højere set i relation

til, at mange er på deltid set overfor murere og tømrere, som nok er på fuldtid. Torsten Fels bemærkede, at det også handler om arbejdsmiljø, og det løftes via FOA.

På spørgsmål vedr. overvejelser om at indføre markedsrente forklarede Torsten Fels, at hovedparten af ordningerne i PenSam er ugaranterede, og at man investeringsmæssigt kan det samme som i markedsrenteprodukter. Alle får det gennemsnitlige afkast, der er en udjævning af markedsafkastene over årene.

På baggrund af et spørgsmål præciserede Torsten Fels endvidere, at administrationsomkostninger beregnes som et gennemsnit for alle medlemmerne, selvom det aktuelt opkræves kun for de bidragsaktive. Med den nye omkostningsstruktur vil det blive fordelt på alle medlemmer.

Der var desuden en drøftelse af de øgede omkostninger til seniorpensioner, fleksjobs mv., hvor der blev spurgt til, om ikke man kunne være solidariske på tværs af pensionselskaber. Torsten Fels fortalte, at det er en politisk problemstilling, at vi rammes af at være ekstra nedslidte, hvilket er urimeligt. Han havde endvidere rejst problemstillingen i Forsikring og Pension, men de andre selskaber ønsker ikke at være solidariske. Han nævnte desuden, at FOA og PenSam har et møde med Pensionskommissionen i den følgende uge, hvor han vil tage samme udfordringer op.

Konklusion

Forsamlingen tog "Forretningsstatus af PenSam" til efterretning.

4. Pensionskronen og behov for revurdering af dækninger (seniorpension)

Torsten Fels indledte med at introducere det samlede punkt om pensionskronen og behov for revurdering af dækninger.

Han præsenterede den aktuelle fordeling af pensionskronen, hvor der går 19 kr. ud af 100 kr. til forsikringsdækninger, mens 72 kr. går til alderspensionen. Når man sammenligner med andre selskaber, så er niveauet her mere i retning af 10 pct. Det er derfor, at det røde flag hejses nu på baggrund af den aktuelle markante stigning i forsikringsdækninger.

Torsten Fels understregede, at det er vigtigt, at PenSam er en pensionskasse, ikke en sygekasse. Han nævnte desuden, at forbrugergrupperne tidligere har besluttet at prioritere opsparingen til alderspensionen, hernæst dækning til førtidspension og kritisk sygdom og 3. prioriteret sum ved dødsfald.

Torsten Fels præsenterede herefter de aktuelle priser på forsikringsdækninger for et "gennemsnitligt" PenSam-medlem. Der opkræves ca. 7900 kr. til forsikringsdækninger og heraf går 5600 kr. til førtidspensionsdækninger. En førtidspensionsordning er vigtigt at have for at beskytte dem, der har det svært, men det er samtidig en af de dyreste ordninger, man kan have i et pensionselskab, da man både får opretholdt sin pensionsindbetaling (præmiefritagelse) og får en løbende udbetaling oveni sin offentlige pension.

Han gennemgik herefter, hvordan finansieringen af førtidspensionen hænger sammen og de forskellige muligheder for værdig tilbagetrækninger med efterløn, Arne/Anne-pensionen og seniorpensionen. Han forklarede desuden, at det med de nugældende regler allerede er sådan i PenSam, at man ikke kan få engangssummen 5 år før folkepensionsalder, hvilket skyldes historiske forhold ift. den tidligere seniorførtidspension. På denne måde er der allerede i de nuværende regler en logik om, at man ikke skal have en engangssum, når man får en førtidspension lige før pensionsalderen. Den nye seniorpension giver imidlertid mulighed for at få summen udbetalt 6 år før. Mere end halvdelen af tilkendelserne af seniorpension sker netop 6 år før folkepensionsalder.

Torsten Fels lagde vægt på, at de fremlagte eksempler tager udgangspunkt i konkrete forudsætninger, hvorfor beregningerne vil ændre sig alt efter udgangspunktet. Torsten Fels bemærkede, at seniorpensionen er den eneste mulighed for værdig tilbagetrækning, som har en

engangssum. Han forklarede desuden, at man i Arne/Annepension og efterløn selv skal være med til at finansiere sin pension. Seniorpensionen er således i økonomisk forstand en mere gunstig ordning set relativt til de andre muligheder for værdig tilbagetrækning.

Torsten Fels fremlagde herefter, at der er en stigning på over 200 pct. af seniorpensioner blandt PenSam's medlemmer fra 2019-2020. De seneste udviklinger i tallene viser, at der for 2021 forventes et endnu højere gennemsnitligt niveau end i 2020. Der er således aktuelt brug for at opkræve negativ bonus i PenSam, da vi har markant højere udgifter til disse forsikringer. Så enten skal prisen yderligere op på forsikringsdækningerne eller alternativt skal der ændres på produktet. Der er behov for akut handling, da andelen aktuelt til alderspension er reduceret med hele 4 pct.

Torsten Fels forklarede desuden, at man i PenSam har forsøgt at gøre opmærksom herpå over for væsentlige interessenter og presse, hvilket også har givet en betydelig bevågenhed. Aktuelt er der et møde med Pensionskommissionen for at få sat spot på det urimelige i situationen.

Palle Nielsen kvitterede for den indledende fremlæggelse og åbnede for spørgsmål. Der blev spurgt til, om sundhedsordningen kan afhjælpe på førtidspensionstilkendelserne. Torsten Fels svarede herpå, at man nok ikke skal forvente, at sundhedsordningen kunne løse problemstillingen, og en positiv effekt ville først kunne ses efter en længere årrække. Et medlem nævnte, at hun ikke kunne genkende de fremlagte tal, da det er noget andet for hende.

Der blev spurgt til, hvorvidt de andre selskaber havde gruppesum. Det blev bemærket, at det er vigtigt at holde tungen lige i munden ift., hvilke forudsætninger, der er lagt til grund for de forskellige beregninger. Hertil blev anført, at Kost og Servicesektorens medlemmer ofte kommer senere ind og derfor ikke har så lange indbetalingsperioder. Torsten Fels forklarede, at det var vigtigt at have fokus på de forudsætninger, som lægges til grund. Han understregede dog samtidigt, at en 4 pct. stigning i forsikringsdækninger er den samme effekt for alle, men selvfølgelig fra forskellige udgangspunkter alt efter, hvor stor en opsparring man har.

Der blev spurgt til, om udviklingen kunne være en "ketchupeffekt" i forbindelse med implementeringen af seniorpensionsordningen. Torsten Fels svarede herpå, at det ikke er vurderingen fra PenSam. Det forventes tværtimod, at niveauet i 2021 samlet set bliver endnu højere. Også for de offentlige finanser er det en dyr ordning.

På spørgsmål vedr. præmiefritagelse forklarede Torsten Fels, at det er noget særligt for seniorpensionen. I forhold til engangssummerne vil PenSam komme på niveau med Industriens Pension og PensionDanmark ift. gruppesummerne. Han understregede, at der med forslagene ikke ændres på den løbende driftsøkonomi for medlemmet, men udelukkende på engangssummen.

5. Frokost

6. Førtidspension og seniorpension

Dirigent Lone Snedker bød velkommen tilbage fra frokost og gav ordet til Torsten Fels, som fremlagde de konkrete forslag til ændringer. Han betonedede i denne forbindelse, at der er tale om ændringer ift. gruppesummen og ikke den løbende driftsøkonomi.

Han gennemgik de konkrete forslag om, at engangssummen ændres fra 145.000 kr. til 100.000 kr. i gruppesum for førtidspension. Hermed kommer PenSam på niveau med PensionDanmark og Industriens Pension. Desuden foreslås det, at seniorpension undtages som tilkendelseskræver for gruppesum ved førtidspension. Det betyder til forskel fra i dag, at man ikke kan få udbetalt summen 6 år før folkepensionsalder. Det er allerede sådan i dag, at man ikke kan få udbetalt gruppesummen 1-5 år før folkepensionsalder.

Torsten Fels forklarede, at effekten af de fremlagte forslag er, at der forventes en omkostningsreduktion på dækningsdelen for førtidspension mellem 1,5-2 pct, som styrker alderspensionen og sikrer rimelighed og markedskonformitet. Det er rettidig omhu for at bremse konsekvenserne af den markante udvikling i tilkendelserne af førtids- og seniorpensionen.

Han forklarede desuden, at der lægges op til et servicetjek i 2022, hvor der er en helhedsdrøftelse af pensionskronen med et særligt fokus på forsikringsdækninger. Her kan det overvejes at fastsætte en målsætning om, hvor meget af pensionsbidragene, som må gå til forsikringsdækninger. Torsten Fels gennemgik herefter de konkrete forslag mere i detaljen ud fra det udsendte materiale. Han betonedede i denne forbindelse, at der med forslagene ikke vil være nogen ændringer for de medlemmer, som allerede har fået tilkendt en førtids- eller seniorpension. Han understregede igen, at det ikke vil have nogen betydning for den løbende, daglige økonomi, men alene for engangssummen.

Han understregede, at PenSam med de foreslåede ændringer til gruppensummen vil sikre et mere markedskonformt niveau, og at seniorpensionen kommer på niveau med efterløn og Arne/Anne-pension. I 2022 tages et servicetjek af hele dækningsdelen. De foreslåede ændringer kolliderer ikke med det større servicetjek i 2022.

Lone Snedker åbnede herefter op for opklarende spørgsmål fra salen. Der var spørgsmål om, om det var en mulighed at vente med at træffe beslutningen til næste år. Der var desuden spørgsmål om, hvorvidt der var dialog med myndighederne ift. de markante udviklinger og et fokus på forebyggelse. Der var endvidere spørgsmål til, hvordan PenSam's dækninger ser ud ift. andre selskaber. Der var desuden spørgsmål til ikrafttrædelsestidspunkter på de to forslag. Et medlem kvitterede positivt for forslagene og anerkendte PenSam for at udvise rettidig omhu. Der var spørgsmål til, hvor mange PenSam-medlemmer der går på seniorpension set relativt til andre pensionsselskaber.

Torsten Fels svarede på de stillede spørgsmål. Han forklarede, at der er en dialog over mod pensionskommissionen ift. de markante udviklinger i PenSam. Han forklarede endvidere, at de andre pensionsselskaber har meget forskellig praksis og flere har de samme drøftelser. Men de ser ikke samme udvikling, som vi kan se i PenSam, hvor vi har dobbelt så mange førtidspensioner som eks. murere og tømrere har. I forhold til forebyggelse så er den kommende sundhedsordning tiltænkt som en forebyggende indsats, som kan lægge en dæmper på udviklingen. Tidsplanen ift. forslaget om at reducere summen for førtidspension er ikrafttræden den 1. marts 2022 og ændring ift. tilkendelse af seniorpensionen er den 1. juni 2022. Torsten Fels bemærkede, at de store tilkendelser af seniorpensioner er en væsentlig større belastning af PenSam's økonomi end set relativt til andre pensionsselskaber. I forhold til forslaget om at vente med at implementere ændringerne, så er der ikke noget som indikerer, at der er et fald på vej, og derfor er der brug for at gøre noget nu.

7. Optakt til separate møder i forbrugergrupperne

Lone Snedker introducerede de separate møder i forbrugergrupperne.

8. Separate møder i forbrugergrupperne

Se særskilte referater for hver forbrugergruppe.

9. Kaffepause

10. Opsamling i plenum og Q&A

Erik Mikkelsen afrapporterede fra det separate møde i *Social og Sundhed*. Han tilkendegav, at det havde være nogle gode drøftelser, hvor man fastholder den tidligere prioritet om alderspension. Der var opbakning til de to ændringsforslag. Der var brug for at handle nu, men også se videre på de forskellige muligheder på tværs. Frem mod 2022 skal der gøres nogle overvejelser ift., hvad der skal ske der.

Søren Kofoed afrapporterede fra det separate møde i *Pædagogisk sektor*. Han tilkendegav, at der ligeledes her havde været en god drøftelse, hvor der ikke er fælles enighed om forslagene, men lagt frit op til de enkelte medlemmer, hvad man ønsker at stemme. Der havde været drøftet forslag om, at man skal være medlem mere end 5 år, før man er berettiget til en engangssum. Der var desuden ide om, at man skulle betinge sig om muligt, at man samlede sin pension i PenSam som

nyt medlem. Der havde desuden været drøftelser af, hvad der sker for de medlemmer, som er i gang med sagsbehandling. I Pædagogisk sektor var der også enighed om, at alderspensionen skal prioriteres. Der er kun de samme penge at gøre godt med.

Pia Heidi Nielsen afrapporterede fra det separate møde i *Kost og Service*. Hun gengav, at det havde været nogle lange drøftelser, hvor der var meget delte meninger om de to forslag. I det udsendte materiale ville man gerne have det beregnet på deltid i stedet for fuldtid. Der var desuden forslag om at nedsætte et panel af forbrugermedlemmerne for at sikre forståelse af det udsendte materiale. Der var endvidere medlemmer, som ønskede at udskyde afstemningen til foråret. Der var desuden drøftelse af, hvordan PenSam's dækninger så ud ift. andre selskaber, og om PenSam havde en størrelse, hvor fusion med andre var relevant. Der var endelig et ønske om, at dødsfaldssummen også skal med i fokus, og at alderspensionen fortsat skal prioriteres. Der var et spørgsmål om, hvorvidt investeringsafkastet kunne dække de øgede omkostninger, hvilket var blevet forklaret og afvist som en mulighed.

Kim Walther Andreasen afrapporterede fra det separate møde i *Teknik og Service*. Der var overvejelser om at skulle udskyde beslutningen, men der var enighed om at stemme om forslagene på årsmødet. Alderspensionen er det vigtigste punkt for Teknik og Service og skal ikke forringes mere end nødvendigt. Der var overvejelser om andre muligheder skal i spil med servicetjekket i 2022. Der var overvejelser om en karenperiode for at være berettiget til dækninger, men der var enighed om, at det var for fællesskabet, at vi har vores pension.

Torsten Fels samlede op på spørgsmålene. Han betonedede, at det var vigtigt at træffe beslutningen nu. Det bliver endnu mere vanskeligt, når man skal lave den samlede helhedsdrøftelse i 2022. Det væsentlige er her, om man vil prioritere alderspensionen, og der foreslås alene ændringer af gruppesummerne og ikke den daglige økonomi.

Han betonedede, at der skal ses bredere på pensionskronen i 2022. Skæringsdatoer vil der altid være på ændringer, og det må man operere ud fra og varsle medlemmerne i god tid. Betragtninger om anciennitet er svære at forene med forsikringerne, mens karen kan være relevant at se nærmere på senere. I forhold til at kunne præsentere eksempler om deltid, så er det ikke væsentligt ift. gruppesumsændringerne, da der ikke røres ved den løbende økonomi. Seniorpension er fortsat en meget favorabel ordning. Torsten Fels betonedede, at PenSam aktuelt kører med negativ bonus, så "hullet" bliver stadig større, hvis der ikke sker noget med dækningerne. For så vidt angår overvejelser om fusion med andre selskaber, vil det ikke løse noget, da man alligevel vil blive isoleret i et risikofællesskab sammen med sin egen gruppe.

11. Afstemning

Lone Snedker lagde herefter op til afstemningen om forslagene til ændringerne af førtids- og seniorpension. Hun bemærkede, at de konkrete afstemningstekster fremgår af det udsendte materiale. Hun læste ligeledes de konkrete afstemningstekster op:

"Forbrugergrupperne beslutter, at:

1. Dækningsstørrelsen for gruppesum ved førtidspension nedsættes fra 145.000 kroner til 100.000 kroner for bidragsaktive kunder og kunder på OPD+.

2. Seniorpension undtages som tilkendelseskræter for gruppesum ved førtidspension for alle bidragsaktive kunder og kunder på OPD+."

Lone Snedker forklarede, at der stemmes om de to forslag samlet, men separat for de 4 grupper.

Herefter blev afstemningens resultat vist med følgende fordeling af stemmer:

Social- og Sundhedssektor: 66 stemmer for, 3 stemmer imod

Pædagogisk Sektor: 20 stemmer for, 2 stemmer imod

Kost- og Servicesektor: 3 stemmer for, 9 stemmer imod

Teknik- og Servicesektor: 7 stemmer for, 1 stemme imod

Dirigent Lone Snedker konstaterede, at forslaget var faldet på grund af flertallet imod i Kost og Service. Hun gav ordet til Torsten Fels. Han bemærkede, at det ville bevirke prisstigning, og at medlemmerne vil skulle informeres om, hvad forbrugergrupperne har besluttet.

Et medlem tog herefter ordet og udtrykte frustration over, at flertallet igen bliver væltet af et lille mindretal.

12. Justeret forretningsorden for forbrugergrupperne

Torsten Fels præsenterede kort de indstillede justeringer og præciseringer til forretningsordenen. Der var ingen bemærkninger hertil.

Herefter blev afstemningens resultat vist med følgende fordeling af stemmer:

Social- og Sundhedssektor: 64 stemmer for, 0 stemmer imod

Pædagogisk Sektor: 20 stemmer for, 0 stemmer imod

Kost- og Servicesektor: 12 stemmer for, 0 stemmer imod

Teknik- og Servicesektor: 6 stemmer for, 1 stemme imod

Konklusion

Forbrugergrupperne godkendte den justerede forretningsorden for forbrugergrupperne.

13. Mødeplan 2022 og fastsættelse af stedet for næste årsmøde

Der var bemærkninger om, at forbrugergruppeledelsesmøderne fortsat skulle være fysiske. Ellers var der ikke bemærkninger til årsplanen:

Fælles forbrugergruppeledelsesmøde den 9. februar 2022

Fælles forårsmøde den 17. marts 2022 (Nyborg Strand)

Fælles forbrugergruppeledelsesmøde den 6. september 2022

Fælles årsmøde den 10. november 2022 (Nyborg Strand)

Konklusion

Forbrugergrupperne godkendte mødeplan for 2022 og fastsættelse af stedet for næste årsmøde.

14. Afslutning og tak for i dag

Lone Snedker takkede for et godt møde.